

Andrzej Krzyszowski, Wiktor Kudra, Artur Subocki

Mściszewo, st. 22, gm. Murowana
Goślina, woj. poznańskie

Informator Archeologiczny : badania 26, 31-32

1992

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

tych obiektów. Analogiczne rowy odkryto także w najniższej części stanowiska. Jest bardzo prawdopodobne, że powstały one już w czasach nowożytnych.

W dolnej partii stanowiska odkryto jedynie 3 jamy. Dwie z nich, o gł. 50–60 cm, cechował nieregularny kształt i znaczne rozmiary (320 x 200 cm i 480 x 270 cm). Trzecia jama, znacznie mniejsza, została przebadana tylko częściowo. W ich wypełniskach znaleziono nieliczne i bardzo drobne fragm. ceramiki datowanej na okres od epoki brązu po wczesne średniowiecze oraz, w jamie 11, denar cesarza Hadriana.

Na obszarze całego stanowiska występowały pojedyncze wyroby krzemienne i nieliczne fragm. ceramiki neolitycznej, prawdopodobnie kultury lendzielskiej. Znaleziono także kilkadziesiąt fragm. ceramiki kultury przeworskiej z późnego okresu wpływów rzymskich (głównie toczonej na kole, odmiany gładkiej i szorstkiej). Sporadycznie występowała ponadto ceramika datowana na okres wczesnego średniowiecza (VIII–XII w.).

Kryspinów, st. 2, gm. Liszki, woj. krakowski patrz młodszy okres przedrzymski — okres wpływów rzymskich.

Łęka, st. 15, gm. Kazimierza Wielka, woj. kieleckie patrz neolit.

Łódź—Józefów, st. 5
ul. Kolumny 36a

Uniwersytet Łódzki Katedra Archeologii

Badania prowadzili mgr Paweł Zawilski i Mariusz Rychter. Osada kultury łużyckiej z IV/V okresu epoki brązu.

W 1992 r. kontynuowano eksplorację obiektów zaobserwowanych w profilu skarpy powstałej w wyniku częściowej niwelacji niewielkiego wyniesienia. W wyniku prac wykopaliskowych odkryto kolejne 4 jamy osadnicze o gł. od 1,05 do 1,55 m. Zawierały one dużą ilość fragm. naczyń i polepy oraz niewielką ilość przedmiotów krzemiennych. Na niektórych fragm. polepy były widoczne ślady konstrukcji drewnianych.

Badania będą kontynuowane.

Mąciszewo, st. 22
gm. Murowana Goślina, woj. poznańskie

Przedsiębiorstwo Państwowe Pracownia Konserwacji Zabytków Ośrodek Naukowo-Konserwatorski w Poznaniu Pracownia Archeologiczna.

Badania prowadził mgr Andrzej Krzyszowski (autor sprawozdania) przy współpracy Wiktora Kudry i Artura Subockiego. Finansowane przez Wielkopolskie Kopalnie „Kruszgeo” w Poznaniu Spółka z o. o. Pierwszy sezon badań. Obozowisko z okresu mezolitu?, osada kultury amfor kulistych, cmentarzysko ciałopalne kultury łużyckiej z III–V okresu epoki brązu, ślad osadniczy z okresu późnego średniowiecza (XV–XVI w.) i okresu nowożytnego (XIX i pocz. XX w.).

Prace wykopaliskowe o charakterze sondazowym zrealizowane w 1992 r. zostały poprzedzone powierzchniowymi badaniami planigraficznymi, które miały na celu rozpoznanie chronologii, funkcji i zasięgu wydzielonych na stanowisku punktów osadniczych. Kierując się dyspersją materiału źródłowego z badań planigraficznych zlokalizowano w części centralnej stanowiska 2 wykopy badawcze, wyeksplorując łącznie powierzchnię 182,37 m². Na omawianych odkrywkach stwierdzono prosty układ nawarstwień, wyróżniając: I warstwę naturalną (humus) i II warstwę naturalną w postaci poziomu stropowego calca.

Odkryto łącznie 98 obiektów nieruchomych i dość liczny materiał ruchomy w postaci: 5215 fragm. ceramiki naczyniowej, 127 przedmiotów krzemiennych, 8 fragm. przedmiotów z brązu, 2 przedmiotów krzemiennych, 3 grudki polepy, 33 próbek dendrologicznych

i liczne materiały kostne. W sekwencji chronologiczno-kulturowej wśród odkrytego materiału źródłowego wyodrębniono następujące jednostki kulturowe:

1. Osadę ludności kultury amfor kulistych, która reprezentowana jest przez 30 obiektów osadowych (głównie jamy gospodarcze i dołki posłupowe) oraz zbiór ponad 20 fragm. ceramiki naczyniowej (w tym ornamentowanej dwudzielnym sznurem) i zbiór przedmiotów krzemienych, bliżej liczbowo nieokreślony, gdyż wśród tej kategorii zabytków część przedmiotów jest o cechach mezolitycznych. Charakter osadnictwa mezolitycznego pozostaje dotąd nierozpoznany.

2. Cmentarzysko ciałopalne ludności kultury lużyckiej, które wyodrębniono na podstawie 57 obiektów grobowych. Wśród nich zdecydowaną większość stanowią groby jamowe bezpopielnicowe, a zaledwie 13 jest popielnicowych. Wśród innych cech obrządku grzebalnego zaobserwowanego na cmentarzysku należy wymienić nakrywanie popielnicy kilkoma dużych rozmiarów misami (w tym ustawionymi na sztorc) i groby w formie rowka, o miąższości ok. 30–40 cm i kształtu elipsowatego. Uzupełnienie źródeł nieruchomych tej jednostki kulturowej stanowi jeszcze 7 dołków posłupowych, funkcjonalnie i konstrukcyjnie związanych z obiektami grobowymi (być może jako rodzaj zadaszeń?). Materiał ruchomy stanowi prócz dość rozdrobnionego materiału ceramicznego, liczącego prawie 5200 fragm., również zestaw kilku całkowicie zachowanych naczyń, liczny materiał kostny, 8 nieokreślonych typologicznie fragm. przedmiotów z brązu, 2 przedmioty kamienne, a także 33 próbki dendrologiczne pochodzące m.in. z pierwotnych miejsc ciałopalenia. Wśród form ceramicznych wyróżniono m.in. misy na pustej nóżce, amfory z ornamentem guzowym, kubki doniczkowe, czerpaki, naczynia dwustożkowe i miniaturowe, a także misy z kaneluowaniem brzegów. Na podstawie powyższych cech ustalono wstępną chronologię cmentarzyska począwszy od III okresu brązu po połowę V okresu epoki brązu wg systematyki Montelius-Kostrzewski. Jest to więc cmentarzysko wielopokoleniowe, które szacunkowo określono na obszar w przedziale 60–70 arów.

3. Z warstwy współczesnego humusu pochodzi zbiór kilkunastu fragm. ceramiki odnoszonej do okresu późnego średniowiecza i okresu nowożytnego. Do kategorii źródeł nieokreślonych kulturowo zakwalifikowano tymczasowo 4 obiekty nieruchome.

Dokumentacja i materiały przechowywane są w Pracowni Archeologicznej PP Pracowni Konserwacji Zabytków, przy Ośrodku Naukowo-Konserwatorskim w Poznaniu.

Zamierza się kontynuować badania terenowe.

Namysłów, st. 27
gm. loco, woj. opolskie
AZP 81-35/90

Państwowa Służba Ochrony Zabytków
Oddział Wojewódzki w Opolu

Badania prowadzili mgr mgr Mariusz Krawczyk, Krzysztof Matusiak i Klemens Macewicz (autor sprawozdania). Finansowane przez Urząd Miasta i Gminy Namysłów. Drugi sezon badań. Cmentarzysko ciałopalne i osada ludności kultury lużyckiej ze schyłku epoki brązu i okresu halsztackiego.

Stanowisko znane było już w poł. XIX w. W 1893 r. odkryto 1 grób, a w 1922 roku M. Jahn zbadał 14 grobów. W literaturze i zapisach archiwalnych figurowało jako Bemowskie, st. 1 i Namysłów, st. D. Numerem 27 opatrzone zostało w czasie badań AZP w 1990 r. Znajduje się we wschodniej części miasta, po północnej stronie szosy Namysłów — Kluczbork, w obrębie terenu nowo budowanego osiedla.

W 1992 r. kontynuowano ratownicze badania wykopaliskowe zapoczątkowane późną jesienią 1991 r. na części stanowiska zagrożonej zabudową. Główny wykop założony na działce budowlanej nr 72 obejmował obszar o powierzchni 2 arów. Cztery mniejsze wykopy o charakterze kontrolnym założone zostały na działkach nr 70 i nr 32.

Odkryto i przebadano łącznie 77 obiektów, w tym 58 grobów, 15 jam osadniczych, palenisko i 3 obiekty prawdopodobnie nowożytny. Zalegały one na gł. od ok. 25 cm do ok. 80–90 cm. Strefa jam o charakterze osadniczym przylegała do cmentarzyska po stronie